

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 19. szám
1989. január 23., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Egy furcsa üzenet

Manapság szinte mindenre oda kell figyelni. Olyan idöket élünk, amikor valaha információtartalmukat tekintve, soványka újságok terjedelmi korlátaik miatt alig-alig képesek érdemi tájékoztatást adni fölgyorsult világunk történéseiről. Eoben a hír- és információtengerben a magam részéről — s alighanem sokan vannak így ezzel — mégis csak gyakorta találok szigeteket, olykor kontinenseket, amelyek egyszerűen nem kerülhetik el az ember figyelmét. Például legutóbb, pénteken a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Magyar Demokrata Fórum képviselőinek találkozója volt az, amire mindenképpen oda kellett figyelni.

Aznap este véletlenül kapcsoltam át a tévét a második csatornára, már éppen kifelé indulva a szobából, és fél mondat után — szándékom ellenére is — ott ragadtam a képernyő előtt. És utólag is csak azt tudtam sajnálni, hogy a tévé szerkesztői ily rövidre vágják az anyagot e több mint hatórás vita-forumról. Izgalmasnál izgalmasabb témák, a nemzet sorsa iránt érzett, higgadt felelősség, egymás tisztelte, és egymás szempontjainak, érvrendszerének átgondolása... Talán ezek jellemezték leginkább e vitát, amely a nemzet sorskérdéseit igyekezett körüljárni. És amely vita — legalábbis engem — arról győzött meg: egyre nagyobb számban vannak e nemzetnek felelősen gondolkodó, szellemileg nagykorú polgárai, akikre építve mindinkább beköszönhet minálunk is az érvek, az átgondolt tudatosság és a tisztas tolerancia korszaka. Azaz, minálunk is mindinkább jelen vannak azok a föltételek, amelyek birtokában nagyvá nőhetek az általunk sokszor olyanira irigvelt, maguknak tisztas jölétet és kiegyensúlyozott emberi világot biztosító nemzetek.

„Demokratikus átmenet — jogi garanciákkal” — szól a szombati Magyar Hírlap főcíme e vita-forumról, szerencsés kézzel azt emelve ki, ami alighanem mindannyiunk számára a legfontosabb. Hisz elvitathatatlan tény, hogy csakis egy jogi garanciákkal alátámasztott, demokratikusán működő politikai és kormányzati intézményrendszer biztosíthatja ennek az országnak-nemzetnek a válságból való kiutat. Abból a gazdasági-társadalmi válságból, amellyel a régió valamennyi országának szembe kell néznie így vagy úgy. S annak, hogy minálunk tán sok más országgal szemben jobbakk az esélyek a kibontakozásra, annak tan éppen az MSZMP-MDF vita-forum a legpregnansabb kifejeződése. Az a párbeszéd, amely csakis a viszonylagos társadalmi stabilitás talaján jöhetett létre. S amely stabilitás fönttartásában kétségkívül meghatározó szerepet játszott az, hogy a tavaly májusi pártterkekezet óta megújult pártvezetés és párt elkötelezte magát a demokratikus átalakulás, a jogállamiság, a független módon működő gazdaság mellett. Vagyis — mivel az átalakulás nyilván időt igényel — olyan trendek és folyamatok mellett, amelyek eredményeként mihamarabb egy valóban működőképes társadalom, állam és gazdaság állhat elébe a kihívásoknak.

Mindehhez természetesen stabilitásra van szükség. Párbeszédre, alkotmányos rendre, szabadon és felelősen működő parlamentre, és nem utolsósorban határozottan megfogalmazott, elméletileg tisztázott, a világban működő gyakorlatok tapasztalatai által hitelesített politikai programokra. Programokra, amelyek nem jelszavakra építenek, hanem a lehetséges kiutak határozott és konkrét fölvezetésére töreksenek.

És aligha lehet véletlen, hogy ebben az izgalmas vitában legtöbbször tán az a szó hangzott el: *tolerancia*. Hisz ez az, ami mifelénk mindig is hiányzott volt, s amelynek hiánya bűnökhöz, tragédiákhoz és krízisekhez egyaránt szép számmal vezetett ebben a kelet-európai régióban. Hiszen, ha a vélemények kölcsönös egyeztetése helyett az ellentétek kiélezését, ha valódi és konkrét politikai-gazdasági programok nyilvános megmértetése és parlamenti demokratikus összegezése helyett a jelszavak háborúját választjuk, annak éppen az látjuk, amibe legfőbb reményünket vethetjük: ez a nagyön is sérülékeny, esendő, bizonytalan és kritikus helyzetben lévő, de mégis csak elő, a kibontakozás lehetőségével kecsegtető — stabilitás.

Ezért is lepett meg az a furcsa üzenet, amelyet levélsekényemben találtam, gondolom még sok-sok szegedivel együtt. Az a Szeged polgáraihoz címzett levél, amelynek aláírója a *Fiatal Demokraták Szövetsége Szegedi Regionális Tanácsa* és a *Szabad Demokraták Szövetsége Szegedi Szervezete*. Újévi üzenet a címe, s helyzetértékelést igyekezik adni az ország jelenlegi állapotáról. Félreértés ne essen, a levél tartalmának egy részével egyet is értek. Gondom inkább a stílussal van, hisz a levél szerzői többnyire a jelszavakra építettek, programvázlat helyett. És a csúsztatásokkal. Azzal, hogy éppen arról feledkeznek meg: az MSZMP-ben végbement meghatározó változások nélkül ma Magyarországon aligha beszél-nénk demokratikus átalakulásról, jogállamiságról és pluralizmusról, sokkal inkább „rendről és fegyvelemről”.

Mindenképpen igaza van a levélnek abban, hogy „szolidaritásra, tisztességre, megfontoltságra van szükségünk, és méltóságteljes bátorságra”. Csak azt nem tudom, az általuk választott módszer és hangvétel valóban e szellemben fogant-e? És vajon szándékaikat tükrözi-e a tényleges eredmény?

Szávay István

Hol tart a Volán-ügy?

A neb vizsgál — az igazgató tiltakozik

Az elmúlt hét végén több szegedi állampolgár telefonon érdeklődött, mi van a Volán-üggyel? Egyesek a szemünkre vetették, agyonhallgatjuk ezt a témát. Sokan emlékeznek arra, hogy tavaly kiszivárogtattuk az egyik novemberi lapszámunkban egy bejelentést, miszerint, a Tisza Volánnál mérleghamisítást követtek el, így lehetővé vált, hogy egyes vezetők többszáz ezer forintos prémiumot vegyenek fel. Olvasóink emlékeztek arra is, hogy az akkori botrány túljutott a város határain, és ezért nem tudják, a jelenlegi csöndnek mi az oka.

Nos, először is a tényeket nem hallgatjuk el, az ügy napjainkra érett be, és hogy ismét felmelegítjük, annak két oka van. A vizsgálat befejeződött, a szegedi neb holnap, kedden napirendre tűzi a kérdést. Kardos János, a Tisza Volán igazgatója felkérte a népi ellenőrzést, tisztázza a tényeket a nyilvánosság előtt. Ugyanis a korábbi újságicikk — s most a direktort idézzük — Csongrád megye és Szeged közvéleményében kétes értékű szenzációt keltett, és nagymértékben ártott a vállalat eddigi, általában közismert jó hírenek.

Hol az igazság mostanában? Erre próbálunk választ adni a következő sorokban.

A vizsgálat 1988. október 24-én kezdődött és december 29-én fejeződött be. A népi ellenőrök a következő bejelentéseknek néztek utána: a vállalat felső vezetése nem biztosít elegendő információt a dolgozók részére; a nemzetközi iroda vezetői megsértik a munkafegyelmet, ittasan állnak be dolgozni; a magas vezetői jövedelmek mellett a fizikai dolgozók eltörpül; egyesek külföldi hivatalos utazásai indokolatlanok; kifogásolták a nemzetközi fuvarozásban részt vevő gépkocsivezetők kiválasztását, valamint a külföldi gépjárművek javítását, ahol szabálytalanságokat véltek felfedezni. A nemzetközi fuvarozás ellenőrzését nem tartják megfelelőnek, a Békésszent-andráson szerzett horgásztanynya vásárlási körülményei szintén szúrta egyesek szemét. Ennél több észrevétel volt, de terjedelmi okok miatt az általunk lényegtelennek vélt sérelmeknek most nem adunk helyet.

A vizsgálat furcsán kezdődött. A népi ellenőrök kezdetben zavartalanul véghezvették feladataikat, de később a megszokottól eltérő nehézségek gátolták munkájukat. Az igazgató szabadságáról visszatérve kérte a vizsgálat későbbi időpontra való elnapolását. Ennek a neb nem tudott helyt adni. A népi ellenőrzés tisztsejviselői között is konfliktus adódott emiatt, a megyei elnökhelyettes a Központi Népi Ellenőrzési Bizottsághoz fordult a sérelmes helyzet felszámolásáért. Remélhetőleg e kényes téma tisztázása a holnapi ülésen megtörténik, és a személyi ellentéteket, illetve érdekvizonyokat a következő tudósításban feltárhadjuk olvasóink előtt.

A népi ellenőrzés egyebek között a következőket állapította meg: a munkafegyelmelemmel össze nem egyeztet-hető eseménnyel nem találkoztak a nemzetközi iroda területén. Ez a bejelentés nem volt megalapozott. A jövedelmi viszonyok fel-

zés szervezetsége és ellenőrzése ellentmondásos.

Megállapították azt is, hogy a békésszentandrási üdülő egy négyzetméterre 30 ezer forintjába került a Volánnak, noha az ma is csak részben közművesített. Ugyanakkor Szegeden egy belterületi összkomfortos új lakás ára — négyzetméterenként 18-20 ezer forint. Az üdülő átalakításával, az ezzel összefüggő szerelési-építési feladatokkal a szarvasi Origo Gmk-t bíz-ták meg. Ez a szervezet kisiparosokat fogadott a munkák elvégzésére. A Békés megyei illetékhivaltól kapott tájékoztatás alapján a népi ellenőrök feltárták, hogy a Tisza Volán közel 35 százalékkal, kb. százezer forinttal drágábban vásárolta az ingatlant, mint az ott, akkor kialakult forgalmi érték volt. Az Origo Gmk tevékenysége is erősen kifogásolható, az erről szóló jelentés többoldalas. Szabálytalan a számlakezelés, az építési napló vezetése, a munka lebonyolítása stb. Ami pedig a mérleghamisítást illeti: a vállalat 1987. évi mérlegének zárásakor különféle kinnlevőségek voltak, amelyekből a legreggebbi 1983-as eredetű. Bizonyos helyeken a számlázások nem kellően megalapozottak. Nem pontosak a vállalat tavalyi harmadik negyedévi mérlegadatai sem. Közel 10 millió forintos export árbevételt nem számláztak. Egyébként pedig nem ellenőrzik a határidős

számlázásokat, akiknek ez lenne a feladatuk.

A vizsgálati jegyzőkönyvek elkészülése után a vállalat igazgatója hét beosztottja ellen fegyelmi eljárást indított, egy ellen pedig büntető feljelentést tett. A neb megítélése szerint ez az intézkedés korai, mivel a vizsgálat anyagát a testület még nem tárgyalta meg.

A 20 oldalas jegyzőkönyv elkészülte után Kardos János igen nagy terjedelmű észrevételt tett a neb-hez címezve, amelyből egy-két felvetést most ismertetünk.

Az igazgató szerint a bejelentések a mai magyar viszonyok között tapasztalható vezetőellenességet is tükrözik. A vizsgálatot — egyebek között — azért kifogásolta az igazgató, mert abban részt vett egy volt Volán-dolgozó is, aki — és néhány társa — nem a népi ellenőrzést jellemző segítő módon állt a hibák feltáráshoz, hanem nyomozási módszereket is alkalmazott. (Csak az érthetetlen, hogy egy ellenőrzésnél ez miért baj? — a szerk.) Kardos János szerint a vállalat vezetőinek a jövedelme nem magas, ahhoz a kimagasló teljesítményhez, amelyet a cég elért. Szerinte a bejelentés azt a magyar gyakorlatot idézi, amely az egyenlősít sirja vissza.

Nyilvánvaló, a vita a Volán-ügyben folytatódik, ezért természetes, hogy a kérdést nem zárjuk le...

H. M.

Kiállítás a Fekete Házban

Celtábla-kiállítás nyílt a Fekete Házban, amely a Pácsi Császár Ferdinánd földbirtokos és táblabíró által, 1803-ban alapított bajai Czéllövész Társulat céltábláit mutatja be. Az egykori lögyakorlatokról így emlékezik Gesztes (Gebhardt) Jenő: „Céllövészet minden vasár- és ünnepnap volt... A táblát középpontjában egy szeggel erősítették föl, s ha valaki a szegyet eltalálta, ez volt a szeglvész vagy Nagelschuss. A díszes táblák ilyen szeglvészek emlékei... Deszkából készültek, olajjal vagy temperával föliratot festettek rájuk, amely fölirat sokszor a lövész foglalkozásához, egyéniségéhez kapcsolódott. Gyakran pikáns versikét is költöttek hozzá.”

Schmidt Andrea felvétele

